

Будзило М.А.

кафедра дизайну

Луцький національний технічний університет

СПОСОБИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ПРИМІЩЕНЬ ХУДОЖНЬОГО СПРЯМУВАННЯ

***Анотація.** У статті розглядається функціональне облаштування навчальних приміщень художнього спрямування, формування цілісного гармонійного образу інтер'єрів, враховуючи при цьому сучасні вимоги навчально-творчого процесу.*

***Ключові слова:** навчальне приміщення художнього спрямування, функціональна організація, архітектурно-планувальні особливості.*

***Аннотация.** Будзило М. А. Способы функциональной организации учебных помещений художественного устремления. В статье рассматривается функциональное обустройство учебных заведений художественного устремления, формирования целостного гармоничного образа интерьеров, учитывающая при этом современные нужды учебно-творческого процесса.*

***Ключевые слова:** учебное помещение художественного устремления, функциональная организация, архитектурно-планировочные особенности.*

***Annotation.** Bydzilo M.A. The methods of functional organization of educational apartments of artistic aspiration. In the article is examined functional organization of educational apartments of artistic aspiration, forming of harmonious character of interiors, modern requirements of educational-creative process.*

***Keywords:** educational apartment of artistic aspiration, functional organization, architecturally planned features.*

Надійшла до редакції 20.05.2011

© Будзило М.А., 2011

Постановка проблеми. Сьогоднішній етап розвитку та науково-технічний прогрес ставлять перед творчим суспільством загалом і перед художньою освітою все нові завдання. Для нас дана проблема є дуже актуальною, оскільки на початку 90-х років Українська система освіти зазнала важких втрат і держава постала перед завданням сформувати національну систему освіти до якої належить і система художньої освіти. Питання формування дизайну навчальних приміщень художнього спрямування або не розглядалися взагалі, або носили фрагментарний характер, тому при дослідженні слід було враховувати його особливості та специфіку стосовно завдань художніх закладів. У більшості дослідження стосувалися архітектурно-планувальних особливостей, і мало уваги зверталось на естетичну та психологічну складову внутрішнього оформлення приміщень.

Актуальність дослідження. Дослідження є актуальним за умов реформування існуючих форм і методів художньої освіти в якісно нову систему закладів художнього спрямування і через це навчання дітей та учнівської молоді обумовлено рядом обставин. По-перше, в умовах демократизації суспільства, переходу до ринкових відносин відбуваються значні зміни у суспільній свідомості, а тому вагомим значення набуває погляд на особистість з позиції культурно-історичного розвитку. По-друге, посилюється тенденція навчання різних країн світу, в тому числі української держави, до нового ступеня цивілізації, науково-технічного та соціального прогресу. Організація інтер'єрів навчальних приміщень визначається завданням на проектування з урахуванням контингенту учнів, студентів, навчальних планів, особливостей організації навчально-творчого процесу. У цьому зв'язку активізується необхідність виховання особистості творчого типу, здатної до сприйняття інноваційних процесів у суспільстві, використання і впровадження нових технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У ході аналізу останніх досліджень та публікацій було виявлено, що Бутик М. В., розглядав принципи формування архітектурного середовища навчальних закладів; Солобай П.А., була розглянута проблема реконструкції і розширення матеріальної бази навчальних закладів; (Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті). Дубовик Л.П., що проаналізував сучасні вимоги, що висуюються до поліпшення художньої освіти та естетичного виховання молоді.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання щодо функціональної організації навчальних приміщень, методів та способів а також принципів формування архітектурного середовища навчальних закладів все таки залишається не розкритим вище згаданими авторами в повній мірі.

Завданням даного дослідження є виявлення способів функціональної організації навчальних приміщень художнього спрямування за допомогою використання естетичних та психологічних факторів.

Виклад основного матеріалу. Навчальний заклад художнього спрямування – це загальнодоступний навчально-творчий заклад. Він надає дітям та молоді знання, вміння і навички за інтересами, забезпечує інтелектуальну, духовну, творчу, підготовку до

Коледж культури і мистецтв РДГУ

Рис. 1

Рис. 2

Рис. 3

Рис. 4

Художня школа м. Дубно

Рис. 5

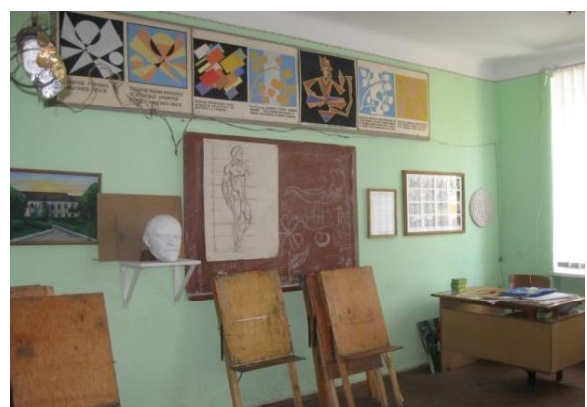

Рис. 6

Рис. 7

Рис. 8

Інститут мистецтв Волинського Національного Університету

Рис. 9

Рис. 10

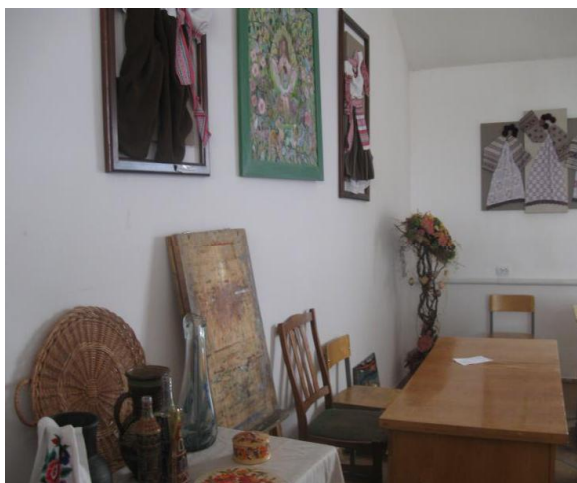

Рис. 11

Рис. 12

активної професійної діяльності. Заклади художнього спрямування повинні сприяти: творчій спрямованості особистості, усвідомленню нею значення передусім творчих, гуманітарних потреб, мотивів, цілей як провідне у її розвитку та життєдіяльності.

Прикладом архітектурно-планувальних особливостей та функціональної організації навчальних приміщень за старою системою минулого століття, які досліджувались можна назвати Коледж культури і мистецтв РДГУ (Рис.1,2,3,4); Художня школа міста Дубно (Рис.5,6,7,8), Інститут мистецтв Волинського Національного Університету (Рис.9,10,11,12). Функціональне облаштування цих навчальних приміщень є недосить вдалим, адже неправильна з функціональної точки зору організація внутрішнього простору навчального приміщення художнього спрямування впливає на продуктивність праці, навчання, ефективність відпочинку, та творчі досягнення. У першу чергу, зручність та комфортність організації інтер'єру полягає у розміщенні тих чи інших функціональних зон, які характерні для даного типу закладу. Естетичні показники організації дизайну інтер'єру полягають у цілісності сприйняття кожного об'єкту, конкретного приміщення, окремої групи приміщень. Для досягнення максимально позитивного результату у формуванні таких приміщень слід враховувати специфічні характеристики, які притаманні для цього типу закладу. У навчальних приміщеннях художнього спрямування естетичні фактори оформлення інтер'єрів, окрім власне декоративних завдань, мають ще й інформативні та навчальні, оскільки головним чином спрямовані на студентів та учнів таких навчальних закладів. Завершеність образу дизайну інтер'єру художніх закладів формується на основі функціональних характеристик процесів з урахуванням психологічних показників учнів та студентів. Естетичні фактори формування дизайну приміщень не можуть бути повністю об'єктивними, оскільки з самого початку базуються на здібності сприймати усе кожним студентом чи учнем по іншому. Характер дизайну інтер'єрів художніх закладів повинен виконувати роль полегшення навчально-творчого процесу. При розробці дизайну навчального закладу вибір засобів повинен бути виправданим у відповідності до впливів на емоційний стан студентів та учнів. Вибір кольору, системи освітлення, оздоблювальних матеріалів, меблів, декоративних деталей тощо для кожного приміщення чи функціональної зони повинен ґрунтуватися на специфіці сприйняття його творчими людьми під час різних видів діяльності у структурі навчально-творчого процесу.

Цілісність естетичного образу навчальних приміщень художнього спрямування включає в себе не лише гармонійне співвідношення кожного об'єкту з оточуючим середовищем, але і їхній взаємозв'язок з інформаційними та творчими завданнями, які ставляться перед навчальним закладом у відповідності до сучасних освітніх вимог. У зв'язку з цим назріла необхідність пошуку концептуальних рішень формування внутрішнього простору приміщень, у яких постійно перебувають творчі особистості. Рішення завдань художньої освіти та творчого розвитку

потребує функціональної та естетичної довершеності її предметно – просторового середовища, оскільки воно виступає не лише однією з умов успішного творчого процесу, але й безпосередньо впливає на творчих людей. Таке навчальне приміщення виступає засобом здійснення навчально-творчої діяльності, та як об'єкт, носій певних естетичних властивостей. Таким чином увага до формування художнього навчального приміщення загалом та його інтер'єрів зокрема є цілком виправданою.

На сьогодні доцільне використання приміщень з художнім напрямом неможливе, якщо інтер'єр не буде відповідати всім сучасним вимогам, і, в першу чергу існуючим методам та моделям художнього навчання. Якість культурно-мистецького простору описується як ступінь відповідності між архітектурно-мистецьким середовищем і процесами. Способи функціональної організації сучасних закладів є предметне наповнення, колір, форма, площина можуть бути відсторонені від конкретного архітектурного змісту й звернені у своєрідні абстракції простору, та стати засобами зміни заданого стилю, що знаходить органічне поєднання в новому образі художніх приміщень. Головним способом функціональної організації навчальних приміщень художнього спрямування є метод гармонізації, а саме цілісність образу.

Висновки. Спосіб організації навчальних приміщень повинен виконувати роль полегшення навчально-творчого процесу. При розробці навчальних приміщень, а саме дизайну інтер'єру навчального закладу вибір засобів та способів повинен бути виправданим у відповідності до впливів на емоційний стан творчої особистості, які виникають при їх наявності в інтер'єрі. Вибір кольору, системи освітлення, оздоблювальних матеріалів, меблів, обладнання, декоративні елементи для кожного приміщення або функціональної зони повинні ґрунтуватися на сприйнятті його студентом чи учнем під час діяльності у структурі навчально-творчого процесу.

Цілісність функціональної організації навчальних приміщень включає в себе не лише гармонійне співвідношення кожного об'єкту з оточуючим середовищем, але і їхній взаємозв'язок з навчальними та творчими завданнями, які ставляться перед навчальним закладом у відповідності до сучасних освітніх вимог. Навчальне середовище не може функціонувати без суб'єкту (у даному випадку, студента чи учня), і сприйняття ним образу відбувається на основі суб'єктивних показників середовища. Функціональна організація навчальних приміщень художнього спрямування відбудеться за умови гармонійного поєднання всіх його складових елементів та засобів.

Література:

1. П. А. Солобай. Проблеми реконструкції матеріальної бази внз. м. Харкова. // Традиції та новачі у вищій архітектурно-художній освіті. Вип. 1-2. 2003 р. (218-220).
2. ДБН 2.08.02-89 * „Громадські будівлі та споруди”.
3. Жерностак І. П., Трохименко В. М. „Лицеї, гімназії, колегиуми в системі освіти України”. – До.: „Київ-Житомир”, 2005.
4. Сьомка С. В. Автореф. дис. канд. архіт.: „Архітектурно-планувальна організація будівель лицеїв та гімназій”. – Київ, 1996.
5. Дячок О. М. Автореф. дис. канд. архіт.: „Принципи формування архітектури художніх шкіл., – Київ, 2000.